

המכון למורשת דוד בן-גוריון

דוחות כספיים

לשנת 2022

המכון למורשת דוד בן-גוריון

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2022

תוכן הענינים

עמוד

1-7	דוח הנהלה
8	דוח רואי החשבון המבקרים
9	דוחות על המצב הכספי
10	דוחות על הביצוע הכספי
11	דוח על השינויים בנכסים, נטו הון
12-13	דוחות על תזרימי המזומנים
14-23	באורים לדוחות הכספיים

עיקרי הדברים

שנת 2022, הייתה שנה של פריצת דרך בשותפות עם משרד החינוך בכלל ועם מחוז דרום בפרט. השותפות השנה החלה עם הוצאה לפועל של מאות שעות הנחיה לצוותי הוראה ומסתיימת בהזנקת תוכניות מיוחדות לשנת ה-50 למותו של 'הזקן': תוכנית חינוכית ארצית בסימן 'מנהיגים ומנהיגות פורצי דרך', ותוכנית מחוזית המבקשת להאיר את חזונו ופועלו של 'הזקן' ולשלב בתוכנית הלימודים ובהשתלמויות המורים במשך השנה הקרובה. המכון למורשת בן-גוריון הוא שותף מלא ומשמעותי בתוכנית לימודית ארצית זו, על כל המשתמע מכך.

שותפות אסטרטגית נוספת, שממשיכה זו השנה השלישית, היא עם משטרת ישראל – הן בתחום התוכן הן בפעילויות. הגם שהיקף הפעילויות ירד (מ-25 פעילויות ל-11) מספר הביקורים של הפיקוד הבכיר והסמלי ממשך כסדרו. להבדיל מן המשטרה, מספר הפעילויות עם צה"ל והשב"ס גדל מאוד – מ-50 ל-72 ומ-13 ל-13 – בהתאמה.

צריף בן-גוריון חוזר לימיו הגדולים עם עלייה של עשרות אלפי מבקרות ומבקרים ביחס לשנת 2020, ועם שיא של כל הזמנים במספר הנכנסים בשערי – 101,052. בד בבד עם הגידול במספר המבקרים, העבודה על שימור ספריו של 'הזקן', ביתו והאתר כולו ממשיכה כל העת. השנה נשלחו לשימור כ-500 ספרים מספרייתו של בן-גוריון, ונחתם עם קק"ל הסכם לפיתוח מתחם הצריף. עלות ההסכם יותר מ-5 מלש"ח.

מספר המבקרים שביקרו במכון בשנה החולפת והודרכו בו, גדל דרמטית מ-110,000 ל-150,695. גידול של יותר מ-35%. להלן הפילוח:

מספרי משתתפים*	יחידות
101,052	צריף בן-גוריון
27,621	תלמידים ותלמידות
6,034	עובדי הוראה
9,000	מערכת הביטחון
5,488	קהל רחב
1,500	הארכיון למורשת בן-גוריון
150,695	סה"כ

יצוין כי מספר זה איננו כולל את הפעילויות ואת הפרויקטים שהתקיימו להנחלת מורשתו של "הזקן" באופן אוטונומי במשרד החינוך ובבתי הספר, ושבעבורם סיפק המכון חומרי לימוד מרובים.

בשנה זו חל מהפך תודעתי בכל הנוגע להסתכלות של המכון על המרחב שהוא פועל בו. במקום הסתכלות על מרחבי פעילות סמוכים (צריף, מכון, קבר, ארכיון) התחיל המכון לדבר על מרחב בנגוריוני אחד, שבו באה לידי ביטוי מורשתו של בן-גוריון באופן מגוון ומשלים. טיילת בן-גוריון, שעתידה להיחנך בשנת 2023, תהווה חותם פיזי למהלך רעיוני זה.

המכון למורשת דוד בן-גוריון
דוח הנהלה

חניכת מרכז המבקרים של הארכיון למורשת בן-גוריון, שמוקם בשיתוף פעולה מרגש עם אוניברסיטת בן-גוריון ועם מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, הוא נדבך מרכזי ביישום המרחב הבנגוריוני. להגותו ולמאמריו של בן-גוריון יש עתה בית נגיש, מרשים ומעורר השראה.

מישור חשוב נוסף שהמכון פעל בו השנה הוא הנגשה של תכניו במרשתת, באתרי האינטרנט וברשתות החברתיות. אתר המכון באנגלית לבש צורה חדשה ותכנים מותאמים, ואתרי המכון והצריף שודרגו והנגישו תכנים ליותר מ-44,000 מבקרים ומבקרות. נוסף על כך מהדורה דיגיטלית של מבוחר מכתבי בן-גוריון (שנערכו על ידי י. בקר) תעלה אף היא למרשתת לרווחת כלל הגולשים. זאת ועוד, סיור דיגיטלי בצריף עלה לאוויר ומבקרות ומבקרים יכולים לשוטט בעצמם ברחבי צריף המגורים של פולה ודוד בן-גוריון, ללמוד על כל חדר ולהתרשם מיותר מ-80 חפצים.

פעילות רבה זו באה לידי ביטוי גם בהיבט התקציבי. ההכנסות העצמיות של המכון בשנה זו היו הגבוהות אי פעם והן כ-5 מלש"ח, עלייה של יותר מ-1.5 מלש"ח לעומת השנה הקודמת (שהסתכמה ב-3.3 מלש"ח).

המכון למורשת דוד בן-גוריון
דוח הנהלה

ניתוח דוחות כספיים

הסבר לשינוי	השינוי ב%	2021	2022	
				מחזור הפעילות
	3%	9,508,230	9,800,809	הקצבות משרד ראש הממשלה
גידול בכל פעילויות המכון	52%	3,425,731	5,195,326	פעילות שוטפת
	-16%	335,409	282,583	תרומות
		---	3,895	הכנסות מימון
	15%	13,269,370	15,282,613	
				עלות הפעילויות
גידול בהוצ עקב הגידול בהכנסות	24%	5,915,264	7,338,996	שכר עבודה נלוות ועבודות חוץ
גידול בהוצ עקב הגידול בהכנסות	120%	388,457	853,661	פעילות לקבוצות
גידול בפעילות החינוכית של המכון	54%	790,715	1,214,197	הפקת תוכניות לימודים
	11%	95,703	106,180	כנסים והשתלמויות
עבודות שימור שבוצעו במימון תרומות	28%	1,055,328	1,346,269	אחזקת מבנים
	20%	140,469	168,024	אחזקת רכב
	23%	927,884	1,139,296	פחת
		9,313,820	12,166,623	
		3,955,550	3,115,990	הכנסות נטו מפעילויות
גידול בסעיף פרסום ושיווק	11%	1,050,160	1,162,341	הוצאות הנהלה וכלליות
		2,905,390	1,953,649	הכנסות נטו לפני מימון
		26,085	11,952	הוצאות מימון
		2,879,305	1,941,697	הכנסות נטו מפעילות
		---	173,004	רווח ממכירת רכוש קבוע
		2,879,305	2,114,701	הכנסות נטו לשנה

המכון למורשת דוד בן-גוריון
דוח הנהלה

השוואת תקציב לביצוע

הסבר לשינוי	הפרש	ביצוע	תקציב	מחזור הפעילות
שייך לתקציב 2021	40,091	9,800,809	9,760,718	הקצבות משרד ראש הממשלה
		5,195,326	5,195,326	פעילות שוטפת
	282,583	282,583	---	תרומות
				עלות הפעילויות
עדכון עתודה יעודה והוצ בגין תרומות	118,645	7,338,996	7,220,351	שכר עבודה נלוות
		853,661	853,661	פעילות לקבוצות
		1,214,197	1,214,197	הפקת תוכניות לימודים
		106,180	106,180	כנסים והשתלמויות
כולל אחזקת מבנים מתרומות קרן פרייס ולאודר	255,432	1,514,293	1,258,861	אחזקת מבנים ורכב
		1,162,341	1,162,341	הוצאות הנהלה וכלליות

מטרות ויעדים מרכזיים - תכנון מול ביצוע

1. פרויקט דגל:

א. מכרז תרבות יהודית ישראלית (יחידת מערכת החינוך):

- 1. תכנון:** בניית מערך ארצי במכון להפעלת המכרז ולעמידה בתנאיו. **ביצוע:** בוצע במלואו. במשך השנה התקיימו 653 שעות הנחיה ב-33 בתי ספר.
- 2. תכנון:** שימור 80% מבתי הספר שבחרו במכון, להמשך פעילות גם בשנה השנייה. **ביצוע:** יעד זה הפך ללא רלוונטי עם תחילת פעילותה של רפורמת הגפ"ן (גמישות פדגוגית ניהולית) וביטולו של מכרז זה. יצוין כי כלל התוכניות של המכון במכרז הועברו לגפ"ן.

ב. תפישת החינוך ורוח המשטרה (יחידת מערכת הביטחון):

- תכנון:** עמידה ביעדי המכרז לשנה הראשונה. **ביצוע:** יעד זה השתנה. בעקבות תיעדוף מחדש במשטרת ישראל התבקש המכון לכתוב את מסמך רוח המשטרה בשנת 2022 ורק בשנת 2023 לכתוב את תפישת החינוך.

ג. הארכיון למורשת בן-גוריון:

- תכנון:** התחלת שיתוף פעולה עם אוניברסיטת בן-גוריון בהפעלת אולם התצוגה החדש ברבעון השני של השנה. **ביצוע:** היעד הושג במלואו, אם כי בעיכוב קל. תקופת ההרצה החלה ברבעון השלישי של השנה.

2. הנחלת מורשת בן-גוריון באופן רוחבי:

א. מרחב השראה תיירותי-חינוכי:

1. אסטרטגיה תיירותית – **תכנון:** השלמת כתיבת תוכנית אסטרטגית כוללת למכון ברבעון הראשון של השנה, ויישום שלביה הראשונים ברבעונים השלישי והרביעי. **ביצוע:** היעד הושג במלואו. התוכנית האסטרטגית הוגשה למכון בסוף הרבעון הראשון של השנה. מקצת מן ההמלצות יושמו בשנת 2022. מרביתן ייושמו בשנת 2023, בין השאר, עם בחירת חברת יחסי ציבור חדשה למכון וחתירת הסכם עם האוניברסיטה בנוגע להפעלת מרכז המבקרים של הארכיון למורשת בן-גוריון.
2. טיילת בן-גוריון – **תכנון:** הפקת תוכן בעבור טיילת בן-גוריון שתיסלל מצריף בן-גוריון ועד לאחוזת הקבר (בהובלת מועצה אזורית רמת הנגב ומשרד התיירות). **ביצוע:** בוצע במלואו. נכתב ונשלח תוכן חינוכי בעבור הטיילת לגורמים המבצעים.

ב. ציון 'יום בן-גוריון' במערכת החינוך:

1. **תכנון:** ציון 'יום בן-גוריון' במתכונת ארצית, במרחבים הפיזיים והווירטואליים, בשיתוף גופים ממלכתיים, עם חשיפה של לפחות 10,000 משתתפים. **ביצוע:** היעד בוצע במלואו. במשך יחודש בן-גוריון הגיעו למכון יותר מ-110 קבוצות של משרד החינוך. נוסף על כך הודות להשקת תוכנית לאומית ארצית בסימן בן-גוריון ("מנחגיגים ומנהיגות את הדרך") אין לנו דרך לאמוד את מספר התלמידים, ההורים ואנשי הצוות שנחשפו לתכנים בן-גוריוניים. עם זאת, לאור העובדה שמחוז

המכון למורשת דוד בן-גוריון דוח הנהלה

דרום כולו, על אלפי כיתותיו, "הפיץ את הבשורה", הרי שמדובר באלפים רבים של תלמידות ותלמידים שציינו השנה את יום בן-גוריון ה־49.

2. תכנון: שיתוף פעולה עם הנהלת משרד החינוך בירושלים, ובפרט עם מחוז דרום, בשליחת תכנים וחוזרים לבתי הספר ולעובדות ההוראה. **ביצוע:** בוצע במלואו. התוכנית השנתית של שנה"ל תשפ"ג ימנהיגים את הדרך עומדת בסימן 50 שנה לפטירתו של בן-גוריון ו־70 שנה לעלייתו לנגב. התוכנית הושקה באירוע שהתקיים בדצמבר 2022 בצריף בן-גוריון. בנוסף על כך, במחוז דרום אף הוקמה ועדת היגוי שתפקידה להוציא לפועל תוכניות חינוכיות רבות עד סוף שנת 2023.

ג. הוצאה מחודשת של כתבי בן-גוריון:

תכנון: פרסום והוצאה לאור של מבחר מכתבי בן-גוריון ודמותו מחדש. **ביצוע:** היעד הושלם במלואו. הוצאת כנרת זמורה דביר נבחרה לבצע את הפרויקט, ובימים אלו שני כרכים של 'משנתו של דוד בן-גוריון' (י. בקר) יורדים לדפוס ובד ובבד עוברים דיגיטציה ומועלים לאתר המכון.

ד. אוצרות הארכיון:

תכנון: התנעת פרויקט השיפה והנגשה של עשרות ראיונות קוליים לקהל הרחב בשיתוף ארכיון בן-גוריון. **ביצוע:** במשך השנה הועסקה פרויקטורית שהחלה לסנכרן בין 220 הראיונות הכתובים להקלטות שלהם (שנשמרו בקסטות). בשנת 2023 תמשיך הפרויקטורית בעבודתה.

ה. ערכות פעילות חינוכיות נייזות או דיגיטליות:

תכנון: יצירת שתי ערכות פעילות חינוכית (סיוור 360, חדר בריחה כדוגמה). **ביצוע:** בוצע במלואו.
א. 'הצריף הדיגיטלי' – סיוור וירטואלי ב־360 מעלות עלה לאתר הצריף בתחילת הרבעון השלישי של השנה. הסיוור מאפשר לכל מי שחפץ בכך, לבקר 'מרחוק' ובאופן עצמאי בצריף בן-גוריון ולהיחשף לצריף וליותר מ־80 חפצים הנמצאים בו.
ב. 'פותחים שולחן' – משולחנו של בן-גוריון – חדר בריחה חדש (רביעי במספר) המתבסס על שולחן עבודתו של דוד בן-גוריון, האדם והמנהיג. הושק בסוף הרבעון השלישי של השנה.

3. צריף בן-גוריון:

א. פרויקט שיפור נראות אתר הצריף:

תכנון: קבלת התרומה מקק"ל, סיום התכנון המפורט לחלקים 2 ו-3 ותחילת ביצוע העבודות. **ביצוע:** בוצע חלקית. אישור התרומה הסופי התקבל רק ברבעון השלישי של השנה. עם קבלת האישור נערכו המכון והמועצה לשימור אתרים לביצוע התכנון המפורט של הפרויקט (במימון המועצה לשימור אתרים) התחלת ביצוע מתוכננת לשנת 2023.

ב. שימור מבנה צריף המגורים ותכולתו:

תכנון: טיפול בכלל פריטי העץ בצריף: ספריית בן-גוריון, ארונות, המטבח המקורי ודלתות וחלונות הצריף. **ביצוע:** בוצע במלואו. המשמר רונן דור, מנהל מעבדת העץ במוזיאון ישראל, וצוותו שימרו את המטבח וכן תיקנו את חלונות הכניסה, דלת הרשת והכונניות בספרייה.

תכנון: תכנון והוצאה לפועל של תוכנית תיעוד ושימור הספרים הנמצאים בספריית של בן-גוריון (תוכנית רב־שנתית) והוצאתם של כ-450 ספרים לשימור בשנה זו. **ביצוע:** בשנתיים האחרונות נרשמו כ־3,000 ספרים במערכת התיעוד והוצאו לשימור 440 ספרים שחזרו למקומם לאחר

המכון למורשת דוד בן-גוריון
דוח הנהלה

טיפול.

ג. חידוש תערוכת בית הגבס :

תכנון: חידוש והקמה של תערוכות ומיצגים במתחם הצריף ובסביבתו (בית הגבס והשכונה הישנה). **ביצוע:** בוצע חלקית. חברת 'סטודיו ניצן' נבחרה לחדש את התערוכה בבית הגבס. צפי לסיום: רבעון שני 2023.

4. הון אנושי :

א. הטמעת שפה מכונית :

תכנון: הוצאה לפועל של שני ימי צוות מלאים שיעסקו באבני הליבה המכוניים. **ביצוע:** בוצע במלואו: א. יום צוות הוקדש לנושא זה; ב. סמינר פתיחת שנה בן יומיים לכלל צוות ההדרכה והפיתוח עסק בהנחלת אבני הליבה של המכון בשגרת ההדרכות; ג. החל תהליך ארגוני בשיתוף תנועת 'מהפכת הקשב'. במסגרת התהליך התקיימו שלושה מפגשים מכוניים ומתקיים ליווי שוטף של הנהלת המכון. תהליך זה מבקש להגביר את הקשיבות והאפקטיביות של עובדות המכון, וכן לשפר את השלמות של כל אחת ואחד מצוות המכון, כך שתתאפשר קרקע פורייה להנחלת אבני הליבה של המכון.

ב. השתלמויות צוותיות :

תכנון: יציאה של צוותי היחידות לפחות לשני ימי העשרה צוותיים. **ביצוע:** בוצע במלואו.

תכנון: "סמינר אישי" – יציאה של כשליש מצוות המכון להשתלמויות מקצועיות. **ביצוע:** בוצע במלואו ואף יותר מכך. כחצי מעובדות המכון יצאו להשתלמות מקצועית.

עוץ אביש
רואה חשבון וכלכלן

שרונה סרוסי
רואה חשבון וכלכלנית

ניסים אביש
רואה חשבון וכלכלן

דוח רואי החשבון המבקרים לחברי הועד המנהל של

המכון למורשת דוד בן-גוריון

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של המכון למורשת דוד בן-גוריון (להלן - התאגיד) לימים 31 בדצמבר 2022 ו- 2021 וליום 1 בינואר 2021 ואת הדוחות על הביצוע הכספי והדוחות על השינויים בנכסים נטו/הון (התחייבויות נטו/גירעון בהון) לכל אחת משתי השנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הנהלת התאגיד. אחריותנו היא לחוות דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשלי"ג-1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הנהלת התאגיד וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של התאגיד לימים 31 בדצמבר 2022 ו- 2021 וליום 1 בינואר 2021 ואת הביצוע הכספי והשינויים בנכסים נטו/הון שלו לכל אחת משתי השנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2022 בהתאם לתקני חשבונאות ממשלתיים של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית ובהתאם להוראות החשב הכללי במשרד האוצר.

מאי 2023

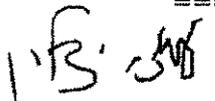
בכבוד רב,
אביש ניסים ושות'
רואי חשבון

המכון למורשת דוד בן-גוריון
דוחות על המצב הכספי

ליים 1 בינואר (*) 2021	ליים 31 בדצמבר		באור	
	(*) 2021	ש"ח		
1,774,554	1,649,051	3,808,282		נכסים שוטפים
1,602,439	2,914,098	3,229,278	3	מזומנים ושווי מזומנים חייבים ויתרות חובה שאינם מעסקאות חליפין
3,376,993	4,563,149	7,037,560		
276,037	311,616	259,104	4	נכסים לא שוטפים נכסים בגין הטבות לעובדים, נטו
8,494,252	9,730,515	9,776,528	5	רכוש קבוע
12,147,282	14,605,280	17,073,192		
3,063,306	2,641,999	2,995,210	6	התחייבויות שוטפות זכאים שונים ויתרות זכות שאינם מעסקאות חליפין
-	-	-	7	התחייבויות תלויות
9,083,976	11,963,281	14,077,982		נכסים נטו עודפים
12,147,282	14,605,280	17,073,192		

(*) מוין מחדש

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

האלוף (במילוי) עמוס
ידלין יו"ר מועצת
המכון

מר איתן דניץ מנהל
המכון

מאי 2023
תאריך אישור
הדוחות הכספיים

המכון למורשת דוד בן-גוריון
דוחות על הביצוע הכספי

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
(*) 2021	2022		
ש"ח	ש"ח	באור	
			הכנסות שאינן מעסקאות חליפין
9,508,230	9,800,809		הכנסות מתקציב שוטף
3,425,731	5,195,326		הכנסות ממכירת סחורות והספקת שירותים
335,409	282,583		הכנסות מהעברות בגין תמיכות
-	3,895		הכנסות מימון
<u>13,269,370</u>	<u>15,282,613</u>		
			עלויות והוצאות
5,397,530	6,606,487	8	שכר עבודה והטבות עובדים
1,696,906	2,800,367	9	הוצאות פעילויות ופרויקטים
2,123,681	2,653,589	10	הוצאות תפעוליות
<u>9,218,117</u>	<u>12,060,443</u>		
4,051,253	3,222,170		הכנסות נטו מפעילויות
<u>1,145,863</u>	<u>1,268,521</u>	11	הוצאות הנהלה וכלליות
2,905,390	1,953,649		הכנסות נטו לפני מימון
<u>26,085</u>	<u>11,952</u>		הוצאות מימון
2,879,305	1,941,697		הכנסות נטו מפעילות
-	173,004		הכנסות ממכירת רכוש קבוע
<u>2,879,305</u>	<u>2,114,701</u>		עודף נטו

(*) מוין מחדש

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

המכון למורשת דוד בן-גוריון
דוח על השינויים בנכסים, נטו \ הון

ס"ה כ	עודפים (*)	
ש"ח	ש"ח	
9,083,976	9,083,976	יתרות ליום 1 בינואר 2021
2,879,305	2,879,305	תוספות במהלך השנה: הכנסות נטו לשנה
11,963,281	11,963,281	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
2,114,701	2,114,701	תוספות במהלך השנה: הכנסות נטו לשנה
<u>14,077,982</u>	<u>14,077,982</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

(*) מוין מחדש

המכון למורשת דוד בן-גוריון
דוחות על תזרימי המזומנים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	
ש"ח		
2,879,305	2,114,701	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת הכנסות נטו לשנה לפי דוח על הפעילויות
892,305	1,258,790	ההתאמות הדרושות להצגת תזרים המזומנים מפעילות שוטפת-נספח א' הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים
(1,732,966)	38,031	שינויים בסעיפי רכוש והתחבובות
(840,661)	1,296,821	סה"כ ההתאמות הדרושות להצגת תזרים המזומנים מפעילות שוטפת-נספח א'
2,038,644	3,411,522	מזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת
(2,164,147)	(1,252,291)	תזרימי מזומנים מפעילות השקעה רכישת נכסים קבועים
(2,164,147)	(1,252,291)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
(125,503)	2,159,231	עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
1,774,554	1,649,051	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
1,649,051	3,808,282	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

המכון למורשת דוד בן-גוריון
דוחות על תזרימי המזומנים

ההתאמות הדרושות להצגת תזרים המזומנים מפעילות שוטפת-נספח א'

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2022	
ש"ח		
		הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים
		פחת והפחתות
927,884	1,139,296	ירידה (עליה) בעודף של יעודה לפיצויי פרישה - נטו
(35,579)	52,512	הוצאות נטו ממכירת רכוש קבוע
-	66,982	
892,305	1,258,790	
		שינויים בסעיפי רכוש והתחייבויות
		עליה בלקוחות
(1,338,941)	(316,197)	ירידה בחייבים ויתרות חובה
27,282	1,017	עליה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות
(206,420)	354,929	ירידה בספקים ונותני שרותים
(214,887)	(1,718)	
(1,732,966)	38,031	
		סה"כ ההתאמות הדרושות להצגת תזרים המזומנים מפעילות שוטפת-נספח א'
(840,661)	1,296,821	

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

=====

המכון למורשת דוד בן-גוריון
באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - כללי

א. המכון למורשת דוד בן-גוריון (להלן: "התאגיד") הינו תאגיד סטטוטורי, אשר הוקם עפ"י חוק דוד בן-גוריון התשל"ז 1976.

בהחלטת ממשלה משנת 2012 הועברו סמכויות הנתונות לפי "חוק דוד בן-גוריון" התשל"ז 1976 משרת התרבות והספורט למשרד ראש הממשלה.

ב. עפ"י החוק המכון יהיה בשדה בוקר ויכיל את הצריף ששימש למגוריו של דוד בן-גוריון בקיבוץ שדה בוקר ואת ספרייתו. המכון יכיל ארכיון, מרכז למחקר, הוראה וכינוסים.

ג. מטרת המכון עפ"י חוק הינן:

• לכינוס חומר ספרותי, מדעי ותיעודי הקשור באישיותו ותקופתו של בן-גוריון, בהגותו, בפעלו ובשליחותו במחנה העובדים, בתנועה הציונית ובמדינה.

• ללימוד ולמחקר של תקומת ישראל בארץ ישראל ולפרסום תוצאותיהם.

ד. פעילויות המכון הינן:

• שמירה על המבנה, המתקנים ומתחם המכון.

• שימור ופיתוח תערוכות ותצוגות.

• אירוח ופעילויות לקבוצות ממערכת החינוך.

• אירוח ופעילויות לקבוצות ממערכת כוחות הביטחון.

• הרצאות, סיורים וסמינרים לקהל הרחב ולמבקרים מחו"ל.

• פיתוח תכניות לימוד בכל אחת מיחידות המכון.

ה. מוסדות התאגיד הינם המועצה והוועד מנהל.

ו. התאגיד מתקצב על ידי משרד ראש הממשלה.

ז. בדוחות כספיים אלה:

המכון – המכון למורשת דוד בן-גוריון.

תאגיד סטטוטורי הינו כהגדרתו בחוק יסודות התקציב סעיף 21 למעט סעיף קטן (2).

המכון למורשת דוד בן-גוריון
באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

העקרונות החשבונאיים אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים, הינם:

א. יישום לראשונה של תקני חשבונאות ממשלתיים

הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 ולשנה שהסתיימה באותו מועד הינם הדוחות הכספיים הראשונים הערוכים לפי תקני חשבונאות ממשלתיים המפורסמים על-ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית (להלן "תקני חשבונאות ממשלתיים"), למעט נושאים ספציפיים לגביהם הוחלט על ידי החשב הכללי ליישם תקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי (להלן: "IPSAS").

בדוחות כספיים אלה יושמו הוראות IPSAS 33 "אימוץ לראשונה של תקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי על בסיס מצטבר" (להלן: "IPSAS 33") לצורך אימוץ לראשונה של תקני החשבונאות הממשלתיים. בהתאם להוראות IPSAS 33, מועד המעבר של התאגיד לדיווח לפי כללי חשבונאות ממשלתיים הינו 1 בינואר 2021 (להלן: "מועד המעבר").

לפני אימוץ תקני החשבונאות הממשלתיים ערך התאגיד את דוחותיו הכספיים לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל. בדוחות כספיים אלה יישם התאגיד את תקני החשבונאות הממשלתיים למפרע לגבי כל תקופות הדיווח המוצגות בדוחות הכספיים ללא יישום הקלות המתאפשרות לפי IPSAS 33.

ב. בסיסי המדידה ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים ערוכים על בסיס העלות ההיסטורית, למעט נכסים והתחייבויות שונים המוצגים על בסיס מדידה אחר, כמפורט בביאורים לדוחות הכספיים.

ג. שימוש באומדנים

בעת הכנתם של הדוחות הכספיים, עריכתם והצגתם על פי כללי החשבונאות המקובלים, נדרשת הנהלת התאגיד להשתמש בשיקול דעת, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות. מעצם טיבם של אומדנים והנחות, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הנהלת התאגיד להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול הדעת בקביעת האומדנים, מתבססת ההנהלה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים, וכן על הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

אומדנים והנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר הנחות שהניח התאגיד לגבי העתיד וגורמים עיקריים אחרים לחוסר ודאות בקשר לאומדנים, שקיים סיכון משמעותי שתוצאתם תהייה תיאום מהותי לערכים בספרים של נכסים והתחייבויות במהלך שנת הכספים הבאה:

(1) אורך חיים שימושיים של רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים מוגדר:

כאמור בביאור 5 בדבר רכוש קבוע, הנהלת התאגיד בוחנת בכל תקופת דיווח שנתית את אומדן אורך

המכון למורשת דוד בן-גוריון
באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

החיים השימושיים של פריטי רכוש קבוע עם אורך חיים מוגדר. שינויים בהערכות הנהלת התאגיד עשויים להשפיע מהותית על הערכים בספרים של פריטי רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים ועל הוצאות הפחת/הפחתה הנזקפות לדוחות על הביצוע הכספי.

(2) הפרשות להליכים משפטיים:

לצורך בחינת הנפקות המשפטיות של תביעות משפטיות התלויות ועומדות כנגד התאגיד המפורטות בביאור 8, וקביעת הסבירות כי הן תתממשנה לרעתה, מסתמכת הנהלת התאגיד על חוות דעת של יועצים משפטיים ומקצועיים. לאחר שיועציו של התאגיד מגבשים את עמדתם המשפטית ואת סיכוייו של התאגיד באשר לנשוא התביעה, בין אם התאגיד יצטרך לשאת בתוצאותיה או שיש ביכולתו לדחות אותה, אומדת הנהלת התאגיד את הסכום אותו יש לרשום בדוחות הכספיים, אם בכלל.

פרשנות שונה מזו של יועציו המשפטיים של התאגיד למצב חוקי קיים, הבנה שונה של הנהלת התאגיד לגבי חוזי התקשרות וכן שינויים שמקורם בפסיקה רלוונטית או בתוספת עובדות חדשות, יש בהם כדי להשפיע על ערכה של ההפרשה הכוללת בגין ההליכים המשפטיים העומדים כנגד התאגיד ובכך להשפיע באופן מהותי על מצבו הכספי ותוצאות פעולותיו של התאגיד.

ד. שיקולי דעת ביישום מדיניות חשבונאית

המובא להלן מתייחס לשיקולי דעת קריטיים, פרט לאלו הכרוכים באומדנים, שביצעה ההנהלה בתהליך יישום המדיניות החשבונאית של התאגיד, ושיש להם השפעה משמעותית ביותר על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים. (יש לפרט)

ה. תקופת המחזור התפעולי

תקופת המחזור התפעולי של התאגיד הינו שנה. לפיכך, הנכסים השוטפים וההתחייבויות השוטפות כוללים פריטים המיועדים והצפויים להתממש בתקופת המחזור התפעולי העוקבת.

ו. מטבע חוץ

(1) מטבע הפעילות:

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של התאגיד, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית שבה פועל התאגיד ואת עסקאותיו (להלן: "מטבע הפעילות").

(2) עסקאות במטבע חוץ:

עסקאות שבוצעו במטבע השונה ממטבע הפעילות (להלן: "מטבע חוץ") מתורגמות לפי שערי החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. פריטים כספיים הנקובים במטבע חוץ מתורגמים לפי שערי חליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הינם ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה, כשהיא מתואמת לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך השנה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים בשווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי הוגן. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים

המכון למורשת דוד בן-גוריון
באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

במונחי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

(3) פרטים בדבר מדד המחירים לצרכן ושערי מטבע חוץ:

להלן פרטים על מדדי המחירים לצרכן, שערי החליפין של מטבעות עיקריים ושיעורי השינוי בתקופת הדוח:

ליום 31 בדצמבר		שער החליפין היציג של: (ש"ל ל-1 יחידת מטבע חוץ)
2021	2022	
3.11	3.519	דולר ארה"ב
3.5199	3.753	אירו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			שיעורי השינוי: (%)
2020	2021	2022	
93	97	113	דולר ארה"ב
102	89	107	אירו

(4) הצמדה:

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן נכללו לפי המדד המתאים לגבי כל נכס או התחייבות. הלוואות צמודות למדד נמדדות בעלות מופחתת כאשר היתרה למועד הדיווח צמודה למדד.

ז. מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים ושווי מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מיידי ופיקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר אשר משך הזמן ממועד ההפקדה המקורי ועד למועד הפדיון הינו עד 3 חודשים, ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי. שווי מזומנים כוללים, בין היתר, פיקדונות לזמן קצר שהופקדו בבנק ישראל או בבנקים אחרים, אשר מקיימים את הקריטריונים לעיל.

מזומנים אשר מוגבלים בשימוש על ידי התאגיד בגין הסכמי אשראי, או אשר שימושם מוגבל לשימוש עבור פרויקטים בלבד במסגרת חשבונות ליווי לפרויקטים אלו, או אחר (פרט), מסווגים על ידי התאגיד כמזומנים מוגבלים בשימוש בדוח על המצב הכספי.

המכון למורשת דוד בן-גוריון
באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. רכוש קבוע

(1) כללי:

רכוש קבוע הוא פריט מוחשי, אשר מוחזק לצורך שימוש בייצור או בהספקת סחורות או שירותים, או להשכרה לאחרים, אשר חזוי כי ישתמשו בו במשך יותר מתקופה אחת. התאגיד מציג את פריטי הרכוש הקבוע שלו במודל העלות.

בהתאם למודל העלות, פריטי רכוש קבוע מוצגים בדוח על המצב הכספי לפי עלותם בניכוי פחת שנצבר, ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו. העלות כוללת את עלות הרכישה של הנכס וכן עלויות שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו באופן שהתכוונה אליו ההנהלה.

(2) הפחתת רכוש קבוע:

הפחתת הרכוש הקבוע מבוצעת בנפרד לגבי כל מרכיב של פריט רכוש קבוע בר-פחת בעל עלות משמעותית ביחס לסך העלות של הפריט. ההפחתה מבוצעת באופן שיטתי לפי שיטת הקו הישר על פני אורך החיים השימושיים הצפוי של מרכיבי הפריט מהמועד בו הנכס מוכן לשימוש המיועד תוך הבאה בחשבון של ערך שייר צפוי בתום החיים השימושיים.

אורך החיים השימושיים בהם נעשה שימוש בחישוב הפחת הינו כדלקמן:

אורך חיים שימושיים

מבנים	10-25 שנים
מכונות וציוד	4-10 שנים
כלי רכב	4-15 שנים
ריהוט וציוד משרדי	7-15 שנים
מחשבים וציוד היקפי	3-10 שנים

ערכי השייר, שיטת הפחת ואורך החיים השימושיים של הנכס נסקרים בידי הנהלת התאגיד בתום כל שנת כספים. שינויים מטופלים כשינויי אומדן בדרך של "מכאן ולהבא".

רווח או הפסד הנוצר כתוצאה ממכירה או הוצאה משימוש של פריט רכוש קבוע נקבע לפי הפרש שבין התקבולים ממכירתו לבין ערכו בספרים במועד המכירה או ההוצאה משימוש, ונוקף לדוח על הביצוע הכספי.

(3) עלויות עוקבות:

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע, הניתנת לאמידה בצורה מהימנה מוכרת כגידול של הערך בספרים במועד התהוותה, אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות המיוחסות לפריט יזרמו אל התאגיד. עלויות תחזוקה שוטפות נזקפות לעודף או גרעון במועד התהוותן.

המכון למורשת דוד בן-גוריון
באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. הפרשות

הפרשות מוכרות בדוחות הכספיים כאשר מתקיימים התנאים הבאים במצטבר: קיימת לתאגיד מחויבות קיימת (משפטית או משתמעת) בהווה כתוצאה מאירועי העבר, צפוי שיידרש תזרים שלילי של משאבים המגלמים הטבות כלכליות או פוטנציאל שירות כדי לסלקה וניתן לערוך אומדן מהימן של סכום המחויבות.

הסכום המוכר כהפרשה, הינו האומדן הטוב ביותר של הוצאה הנדרשת לסילוק המחויבות הקיימת במועד הדיווח. כאשר ההשפעה של ערך הזמן הינה מהותית, סכום ההפרשה יימדד לפי הערך הנוכחי של היציאות החזויות לסילוק המחויבות. הערך בספרים של ההפרשה מותאם בכל תקופה על מנת לשקף את חלוף הזמן. סכום התיאום מוכר כהוצאות ריבית.

התאגיד מכיר בהשבה כאשר, ורק כאשר, קרוב לוודאי שההשבה תתקבל אם התאגיד יסלק את המחויבות. ההשבה תטופל כנכס נפרד. הסכום שמוכר בגין ההשבה אינו עולה על סכום ההפרשה.

באור 3 - חיובים ויתרות חובה שאינם מעסקאות חליפין

ליום 31 בדצמבר	
2021	2022
ש"ח	
3,107	2,090
2,910,991	3,227,188
<u>2,914,098</u>	<u>3,229,278</u>

עובדים
לקוחות והכנסות לקבל

באור 4 - נכסים בגין הטבות לעובדים, נטו

ליום 31 בדצמבר	
2021	2022
ש"ח	
592,584	469,118
(280,968)	(210,014)
<u>311,616</u>	<u>259,104</u>

יעודה לפיצויי פרישה
בניכוי - עתודה לפיצויי פרישה

התחייבות המכון לתשלום פיצויי פרישה ופיטורין לעובדיה מחושבת על בסיס משכורתם האחרונה לכל שנת ותק. ההתחייבויות מכוסות בחלקן על ידי פוליסות ביטוחי מנהלים וקרנות פנסיה. סכומים אלה אינם כלולים במאזן מאחר ואינם בשליטת המכון.

**המכון למורשת דוד בן-גוריון
באורים לדוחות הכספיים**

באור 5 - רכוש קבוע

סה"כ	כלי רכב	ציוד וריהוט ש"ח	מבנים ושיפורים במושכר	מחשבים וציוד היקפי	
18,609,743	713,334	3,681,663	13,437,831	776,915	עלות יתרה ליום 1 בינואר 2021
2,164,147	304,193	432,922	1,189,984	237,048	תוספות במשך שנה
<u>20,773,890</u>	<u>1,017,527</u>	<u>4,114,585</u>	<u>14,627,815</u>	<u>1,013,963</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
10,115,491	229,880	3,164,857	6,276,492	444,262	פחת שנצבר יתרה ליום 1 בינואר 2021
927,884	165,965	108,524	507,895	145,500	תוספות במשך השנה
<u>11,043,375</u>	<u>395,845</u>	<u>3,273,381</u>	<u>6,784,387</u>	<u>589,762</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
9,730,515	621,682	841,204	7,843,428	424,201	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2021
20,773,890	1,017,527	4,114,585	14,627,815	1,013,963	עלות יתרה ליום 1 בינואר 2022
1,252,291	452,940	336,101	305,379	157,871	תוספות במשך שנה
(7,956)	-	-	(7,956)	-	בניכוי מענק השקעה
(408,061)	(408,061)	-	-	-	גריעות במשך השנה
<u>21,610,164</u>	<u>1,062,406</u>	<u>4,450,686</u>	<u>14,925,238</u>	<u>1,171,834</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
11,043,375	395,845	3,273,381	6,784,387	589,762	פחת שנצבר יתרה ליום 1 בינואר 2022
1,139,296	203,167	235,092	503,620	197,417	תוספות במשך השנה
(349,035)	(349,035)	-	-	-	גריעות במשך השנה
<u>11,833,636</u>	<u>249,977</u>	<u>3,508,473</u>	<u>7,288,007</u>	<u>787,179</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
9,776,528	812,429	942,213	7,637,231	384,655	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2022

**המכון למורשת דוד בן-גוריון
באורים לדוחות הכספיים**

באור 6 - זכאים שונים ויתרות זכות שאינם מעסקאות חליפין

ליום 31 בדצמבר		
2021	2022	
ש"ח		
10,639	15,994	הוצאות לשלם
168,964	204,092	מוסדות
282,450	308,583	הפרשה לחופשה הבראה וביגוד
2,179,946	2,466,541	ספקים ונותני שרותים
<u>2,641,999</u>	<u>2,995,210</u>	

באור 7 - התחייבויות תלויות

1. המכון שיעבד פקדון לטובת בנק אשר הנפיק כנגדו ערבות בנקאית לטובת צד ג', שיתרתה ליום 31 בדצמבר 2022 עומדת על סך 24,246 ש"ח (אשתקד 23,031 ש"ח).

2. בחוות הדעת שהתקבלה מהיועצים המשפטיים של התאגיד ביום 16.04.2023, לא קיימות תביעות משפטיות כנגד התאגיד נכון ליום 31.12.2022.

באור 8 - שכר עבודה והטבות עובדים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021 (*)	2022	
ש"ח		
5,548,911	6,605,039	הוצאות בגין שכר עבודה ונלוות
65,752	26,133	הוצאות בגין הטבות לעובדים
(217,133)	(24,685)	עלות שירות שוטף
<u>5,397,530</u>	<u>6,606,487</u>	

(*) מוין מחדש

המכון למורשת דוד בן-גוריון
באורים לדוחות הכספיים

באור 9 - הוצאות פעילויות ופרויקטים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2021 (*)	2022
ש"ח	
388,457	853,661
790,715	1,214,196
517,734	732,510
<u>1,696,906</u>	<u>2,800,367</u>

פעילות לקבוצות
הפקת תוכניות לימודים
עבודות חוץ

(*) מוין מחדש

באור 10 - הוצאות תפעוליות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2021 (*)	2022
ש"ח	
1,055,328	1,346,269
140,469	168,024
927,884	1,139,296
<u>2,123,681</u>	<u>2,653,589</u>

אחזקת מבנים
אחזקת רכב
פחת

(*) מוין מחדש

**המכון למורשת דוד בן-גוריון
באורים לדוחות הכספיים**

באור 11 - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021 (*)	2022	
ש"ח		
48,698	58,227	דואר וטלפון
245,136	252,760	משרדיות
60,409	46,800	שרותים מקצועיים
27,594	35,689	אש"ל ומתנות
94,257	64,133	בטוחים
7,551	5,684	נסיעות
541,765	674,048	פרסום ושיווק
95,703	106,180	כנסים והשתלמויות
24,750	25,000	מס הכנסה - עודפות
<u>1,145,863</u>	<u>1,268,521</u>	

(*) מוין מחדש